

کفترار فلسفی

حوال

نظر

عقل و احساسات

بنخش اول

تهران ۱۳۷۷

سر شناسه	: قلنسی، محمدتقی، ۱۲۸۳ - ۱۳۷۷
عنوان و نام پدیدآور	: جوان از نظر عقل و احساسات / نویسنده محمدتقی فلسفی.
مشخصات نشر	: تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۸.
مشخصات ظاهري	: ۲ ج.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۴۷۶-۰۸۶-۰
يادداشت	: ج. ۱-۶-۰۸۴-۴۷۶-۰۸۵-۳
يادداشت	: ج. ۱ و ۲ (چاپ دهم؛ ۱۳۹۰) (قیبا).
يادداشت	: کتابنامه.
يادداشت	: نمایه.
عنوان دیگر	: گفتار فلسفی: جوان از نظر عقل و احساسات.
موضوع	: جوانان مسلمان
موضوع	: نوجوانان -- روان‌شناسی
شناسه افزایش	: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
ردیبدنده سنگرو	: BP ۲۲۰/۱۶۵/۱۶۵/۹
ردیبدنده رسی	: ۱۳۷۸-۹۷۸-۴۸۲-۲۹۷
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۱۷۳-۱۷۲

دفتر مرکزی: پاسداران، میدان هروی، خیابان شهید دستجردی، روبروی دوچه مریم، پلاک ۲۳. تلفن: ۰۲۹۴۰۰۵۴-۰۲۹۳۶۱۴۰

جوان از نظر عقل و احساسات / بخش اول*

نویسنده: محمدتقی فلسفی

چاپ دوازدهم: ۱۳۹۵

این کتاب در ۱۰۰۰ نسخه در چاپخانه کانونچاپ لیتوگرافی، چاپ و صحافی شد.

شایك دوره: ۰۸۶-۰۷۵-۰۷۴-۰۷۸-۹۶۴-۰۷۶-۹۷۸

بها دوره: ۵۲۰۰۰ ریال

مدیریت پخش و توزیع: تهران، خیابان فردوسی جنوبی، رویروی فروشگاه شهر و روستا، بن سنت هنر، بزرگراه امام رضا، پلاک ۴ و ۵

تلفن: ۰۲۹۰۳۰۷-۰۲۹۱۲۲۵۵

فروشگاه‌ها و مراکز پخش:

■ فروشگاه شماره یک: تلفن: ۰۶۴۶۹۶۸۵

■ فروشگاه شماره سه: تلفن: ۰۲۸۵۵۱۶۴

■ نشانی الکترونیک: www.daftarnashr.com

■ پیامک: ۳۰۰۰۴۸۵۰

■ فروشگاه شماره دو: تلفن: ۰۲۳۱۱۲۱۰۰-۰۲۳۱۱۴۲۸۸

■ فروشگاه مشهد: تلفن: ۰۵۱-۰۲۲۱۴۸۳۱-۰۲

■ پست الکترونیک: print@dnfpublishing.com

خواهشمند است نظرات خود را درباره این کتاب با ذکر نام آن به صورت پیامک ارسال فرماید.

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

بهنام خدا

کتابی که اکنون به جوان گفتار فلسفی درباره جوان از نظر عقل و احساسات تقدیم خواهد گان عزیز می شود، این قسمی از سخزانیهای خطیب نامی معاصر و دانشمند معظم جناب آقای محمد تقی فلسفی واء ظ مشهور می باشد، که در دو مجلد تنظیم شده است. بخش اول آن، که کتاب حاضر است، بخشی بر پازدده فصل می باشد.

کسانی که به بیانات شیوا و رسای ملام له آشناشی دارند می دانند که این گوینده تو انا مطالب علمی و مشکل را با بیانی ساده و هدف و نیای هم عموم ایراد نموده و هر کس به فراخور ذوق خود از هر طبقه و مرتبه ای که باشد از آن مستفاده می کند.

آموزش، پژوهش و تربیت جوان، که موضوع بحث این کتاب است از مسائل مهم و مورد توجه روانشناسان و مریبان تعلیم و تربیت می باشد و درباره آن، کتابهای بیشماری نوشته اند. اسلام نیز به این امر توجه کامل داشته و در قرآن کریم و احادیث، بر امون معاد مطالب بسیاری به مسلمین گفته شده است.

در گفتارهای این کتاب، معظم له، درباره مسایل مربوط به تعایلات، احساسات و عقل جوانان بحث می نماید و با استفاده از نظریه های آنان و انتقاد از بعضی از مکاتب، حقایق نهفته را آشکار و برتری اسلام را از لحاظ علمی روشن می نماید.

در این گفتارها از آیات و احادیث مربوطه با اسلوب تازه ای ضمن بحثهای متنوع استفاده شده و نیز مقالات علمی و نظریه های دانشمندان غرب به مناسبت عیناً نقل

گردیده است.

دفتر نشر فرهنگ اسلامی، پس از کسب موافقت معظم له، به منظور آشنایی بیشتر عموم مردم با مبانی اسلام، با تأییدات خداوند متعال تصمیم به چاپ مجموعه آثار ایشان گرفت تا پس از چاپ، با بهای مناسب در اختیار علاقهمندان قرار گیرد.

پاییز ۱۳۷۷
دفتر نشر فرهنگ اسلامی

فهرست مندرجات

۱. ارزش « رانم » ۱۳۴
- مرا حا رندگی، ایام جوانی، فروغ زندگی، نیروی جوانی، آغاز زندگی اجتماعی، رسوم و حشای، اهد، سل جوان، اسلام و نسل جوان، نعمت مجھول، چهار اندرز، جوان و دنیای کریی، رس، و زیبایی جوانی، شناختن ارزش واقعی، استفاده از نیروی جوانی، حمایت پنهان بر جو، جوانان لایق، فتح مکه، فرماندار جوان، میزان فضیلت، فرماندهی سپاه، امداد، او، مانده جوان، جوانان و مشاغل مهم.
۲. جمال جوانی ۲۵-۵۶
- طراوت ایام شباب، جنبه شاعرانه جوانی، و صفات طبع، زیبایی حیوانات، جمال در نظر اقوام وحشی، پرورش حس جمال، تکمل احاسی، زیبا پستدی در دنیای امروز، ترقی فرهنگ و درک زیبایی، زیبایی های طبیعت، اسلام و پرورش حس زیبایی، زیبایی آسمان، فروغ ستارگان، زیبایی های زمین، حس، بیعی انسان، زنان زیبا، زیبایی و محبویت، زینت و خودآرایی، ارزش جمال و تمدن، زیبایی جوانی، منشأ درک زیبایی ها، میل جوان به خودآرایی، ارتباط تجمل با عریزه جنسی، احساس لذت زیبایی، ارضای تمايل جمال، رغبت جوان به زیبایی، اندازه گیری تجمل، زیاده روی در تجمل، جمال معنوی و اخلاقی، زیبایی علم و اخلاق، جمال الهی، زیبایی از لحاظ متافیزیک، میل جوان به جمال روحانی، پرورش سجایی

اخلاقی، صفاتی باطن جوان، فضیلت خواهی جوان، قلب رنوف جوانان، تمايل جوان به عواطف انسانی، ارزش جمال روحانی، جوانان با فضیلت، جوانان آلوده، قبح خیانت، خودشناسی جوانان، طبع زودرنج جوان.

۳. فرصت جوانی ۵۷-۸۴

استعدادهای نهفته، استفاده از فرصت، ارزش فرصت، احساس مسؤولیت، اساس موقفيت، لحظات زودگذر، فرصت‌های از دست رفته، سرمایه‌های جوانی، حساسیت زیاد، مسئولیت شخصی جوان، جوانان مایوس، انزواط‌بی، اهمیت اساسی دوران بلوغ جوانی از دست رفته، فرصت کوتاه، افراد قدرناشناس، چهار دستور، افسوس و نگرانی، شکنجه‌ای روحی، اضطراب فکر، فشارهای روانی، درمان افسوس و نگرانی، آیند معجه‌ی، گذشته معدوم، فرصت موجود، سرمایه عمر، تمايلات موهوم، آرزوهای دریز، اکار وحشتناک، دوران تخیلات، حس ابداع و ابتکار، جوانی ناشناخته، آشفتگی‌ها، روحی، عقل ضعیف و احساسات حاد.

۴. بلوغ و رشد ۸۵-۱۰۷

دو محیط مستقل، پل ارتباط، تحولات بلوغ، اخلاق ناموزون، ناراحتی‌های بلوغ، دوران بزرگی، بلوغ کامل، تغییرات بدنی و فکر، بکاری نابالغ، مجازات تأدیبی، رشد سریع و همه جانبه، مناظر مختلف بلوغ، پی بردن به علی حداث، علائم ظاهری بلوغ، عامل واقعی بلوغ، غدد داخلی، نقش هورمون‌ها، رسانی دانش‌کنونی، پدیده بلوغ، آغاز بلوغ کودک، دوران بلوغ، رشد جسم، جهش بدن، سرعت رشد، نمو استخوان‌ها، رشد نهایی قامت، اختلاف رشد زن و مرد، تفاوت اساس زن و مرد، رشد خفیف جمجمه، نمو اعضای داخلی بدن، توازن رشد، آفرینش بر اساس محاسبه، نمو بدن در ادوار مختلف، تناسب اندام، ناموزونی نمو، افزایش یا کاهش هورمون رشد، پایان دوران کودکی، رشد تارهای صوتی، تفاوت دختر و پسر، رشد و محیط طبیعی، منازل تکامل.

۵. رشد نهایی عقل جوان ۱۴۱-۱۰۹

تأثیر بلوغ در حالات روانی، بروز خصایص جنسی؛ جهش احساسات، افکار ناسنجیده، طغیان احساسات، روان‌شناسی اختصاصی جوان، بهترین وسیله تربیت جوانان، ترک خودسری و استبداد، بررسی عقل، طرفداران تجرد نفس، پیروان مکتب مادی، مرکز اصلی حافظه، ضایعات مغزی، فراموشی‌های غیرطبیعی، دستگاه ماشینی مغز، برقرار کردن ارتباط، اشتباه مادیون، تفکیک حافظه از عادات، نظریه روحیون و مادیون، حقیقت ناشناخته، منشأ واقعی فکر، اندازه گیری نیروها، شکفتی کارهای انسانی نیازی روح از انرژی مادی، نارسانی داشن در شناختن روح، جرقه مجهو، میزان مادی عقل، بررسی مغز نوجوانان، رشد سریع مغز کودک، افکار کودکانه، پوشش کامل شهاب‌های عصبی، رمز نارسانی عقل جوان، اندازه گیری عقل و هوش، میزان متراز در شرکت، داشتن عواطف و کندی فکر، جنون جوانی، ضعف سریع عقلانی، اطوار مضحک، جوان دنیاگی، استدلالات به ظاهر منطقی، روشن‌های غیرعادی، تصورات ناسنجیده، مسخر وانی، تخیلات موهم، نیاز جوان به راهنمایی، عذر مقبول، اشتباه جوانان، تحمل نظایت خام، تفکیک بلوغ جنسی و عقلی، رشد عقلی، استقلال اقتصادی، حتیاکت مالی، شکفتگی کامل عقل، ضعف عقل در بحران بلوغ، مآل اندیشه، مشورت با تردمندان.

۶. سنجش سن تقویمی و عقلی جوان ۱۷۰-۱۴۳

بزرگ‌ترین امتیاز بشر، میزان خوبی و شایستگی، حسن خلق و ابرد، درجات عقل بشر، کوتاه‌فکران بالغ، اجتناب از همنشین احمق، علامت حماقت، بیماری درمان‌نایبر، نقص غیرقابل جبران، تربیت در زمینه‌های ارشی، عطیه الهی، آزمایش عقل و هوش، سنجش فکر اطفال، طبقه‌بندی تست‌ها، سن عقلی و تقویمی، افراد غیرطبیعی، نارسانی عقل، منشأ صغر فکری، حقیقت تلخ، راه آزمایش عقل، جواب فوری، نظر صائب، فصلی در روان‌شناسی، عقول ممتاز، برتری عقل رجال و حی، مراتب عقل و هوش،

بررسی جسم و عقل جوان، نیرومندی جسم، عقل پیش‌رس، طبقه ممتاز اجتماع، اکثریت جوانان، ناموزونی جسم و عقل، جوانان کم هوش، نارسانی عقل، افکار کودکانه، تمايلات شخصی، اعمال تخربی، علامت ضعف عقل، خودسری و استبداد، کاهش شخصیت، دشمنی با روزگار، آزادی بی‌حساب، نفرت از جامعه، بی‌نظمی و آشوب، گسترش میل به جرم، نتیجه طغیان.

۷. رشد اکتسابی عقل جوان..... ۱۹۷-۱۷۱

رشد ایجی و اکتسابی عقل، آغاز رشد طبیعی و اکتسابی، بهترین وسیله تکامل، تحصیل علم و رشد عقل، رشد طبیعی و اکتسابی، افزایش عقل، اولین فرصت، آغاز پرورش عقل، نظریه تربیجی، جریان دائمی، تعزیه و تحلیل مسائل، نیل به مدارج کمال، درک حداچی، پرآموزش و پرورش، استقلال فکر، ارزش دوران کودکی، نقص تربیت در کودکی، پردازی استعدادها، منشأ دانش امروز، واقعیت‌های جهان، مطالب غیر واقعی، روشنایی قابل سنجش، قربانی‌های عادات غلط، پرورش اخلاقی، محیط اجتماعی، عناصر فادر، شکستگی، عقل، میل به درک مسائل علمی، مدرسه و غنای فکر، ترقی استدلال، تقویت رازگرگفتگی علم و ادب، به کار انداختن فهم، تسهیل فکر، برگزاری از افراط، ناموزونی، آموزش و پرورش، افراد بی‌فضیلت، مریان نالایق، اسلام و نسل جوان، تضییع حق جوان، بر اساس سعادت، بیماری تبلی، سنتی و بطلات، خودسری و بوالهوسی، اوهام و سخیلات، علاقه جوانان به مجھولات، گرداب‌های فساد، کتاب‌های افسانه‌ای.

۸. تجربه آموزی جوان..... ۲۲۷-۱۹۹

تجربه و رشد عقل، هدایت فکر، دانش نوین، تحقق یادگیری، شناختن روا و ناروا، مقیاس ارزش آراء، دقت در مسائل حیاتی، ساختن شخصیت، تحلیل حوادث، شاگردی مکتب اجتماع، وظیفه مریبی، محیط مدرسه و اجتماع، وسایل آزمایشگاهی، آمیزش عناصر عینی و ذهنی، آزمایشگاه فکر، دانش ثمریخش، تفکر دارای هدف،

ارزیابی آینده، مکتب روزگار، بهره‌برداری از واقعیت، درک فواید تاریخ، تقویت نیروی انتقاد، قرآن و واقایع تاریخی، بیداری فکر، علل ترقی و سقوط، ارتباط گذشته و حال، بررسی تاریخ، عبرت گرفتن، فهم نکات تاریخی، پیوند اطلاعات، میراث فرهنگی بشر، اعتراف به جهل، تاریخ آموزنده، تشخیص نیک و بد، خطرگناه، خیانت و سقوط، اثر درستی و امانت، دقت در واقعیت شخصی، راه رسیدن به واقع، فتح قلعه عموریه، استفاده از مشاهدات.

۹. احساسات جوان ۲۶۰-۲۲۹

تمایلات، سوزان، بحران‌های عصبی، حالت مالیخولیابی، نیروی محرك بشر، ذخایر گران‌بها برگزار استعدادها، اهتزاز عواطف، مشکل تربیت جوان، تأثیر عواطف در طرز تفکر، تفاوت عادی و احساس، کانون مهر و محبت، منشأ احساسات، فعالیت‌های عاطفی، راهنمای سیل، بیز به خوبی‌ها، ناصح راستگو، نیروی عواطف، منشأ نیکی و بدی، واکنش هیجانار، بشد، زیجی احساسات، بلوغ و رشد غراییز، تجدید تشكیلات، طغیان غراییز، صیغه‌تنه، هیجان، نفس سرکش، تسریخ تمایلات، خودسری غراییز، اطاعت از هوای نفس، منشأ برایم؛ محرك جنایتکاران، تعدیل احساسات، خاطرات ناپسند، احساسات مخرب، فساد، تباہی، هوی پرستی و سقوط، عقل و احساسات قوی، عقل خواب آلود، خشم و تیرکی عنان، اندست دادن تعادل، تمایلات غیرعقلانی، نسل جوان و احساسات، روان زودرنیج حیان، ای احترامی به جوانان، جرم جوانان، خشونت‌های بی‌مورد، احساسات تندرانه، ناتوانی، انگزه‌های عاطفی، نکوهش نابجا، اندیشه نادرست، افکار مطروح، تندروی جوان، میل به انتقام، نشانه خردمندی، سنجش بدی‌ها، سد راه سعادت، مبارزه با صفات ناپسند، اویش حررات عقلانی، جهاد اکبر، مشورت با عقل، تعالیم ایمانی، خواهش جنسی.

۱۰. تمايلات فطري و تربیتی جوان ۲۹۳-۲۶۱

خواهش‌های طبیعی و اکتسابی، خلق و خوی ثابت، بروز نتایج تربیت، معلم اول کودک، پی‌ریزی قواعد زندگی، خانواده و تربیت، رقابت‌های تهاجمی، بذرهای تربیتی، حقوق فرزندان، مستولیت پدران، شریف‌ترین خدمت، عالی‌ترین انتساب، بهترین میراث، اولین فرصت، تأثیر محیط اجتماعی، وابستگی فرد به اجتماع، فراگرفتن صفات جامعه، تعصبات‌های جاها لانه، ستیزه‌جویی، تکوین شخصیت، انحراف‌های اخلاقی، تعدیل تمايل آزادی، تغذیه جسم و جان، پی‌ریزی اساس سعادت هدایت تمايلات، میل به اظهار شخصیت، جلب توجه دگران، پرورش شنیدنیت، تمايل سرکوب شده، جبران خطای تربیتی، وظيفة والدین، توقف رشد عقلی، عادات پاپان، استهزای دگران، جوانان مردم‌آزار، محرومیت‌های ایام کودکی، آسیب‌ها، روحی، زیاده‌روی در محبت، بدترین پدران، جهان تخللات، جوانان بی‌شخصیت، جوانی و برگز خلقيات، تشديد سجايات اخلاقی، انديشه عدل و انصاف، حلف‌الفضول، مادر باز، گوئی، روان عدل پرور، خاطره پرافتخار، پیمان دادگستری، اولین دادرسی، دخواه و استمداد، اقامه عدل، نقاط اتكا، دعوت عمومی اسلام، تشخيص عیوب اخلاقی، بیز ازگناه، توبه در جوانی، رفع نقاوص، وظيفة جوانان، اقتضای طبع جوانی، مسی غفلت، غرور، تصمیم شمریخش.

۱۱. تعدیل تمايلات جوان ۳۲۶-۲۹۵

جوانی و بروز تمايلات، خواهش‌های ایام شباب، ستم به انسان، کفران نعمت، ساختن جسم و جان، تغییر‌شکل روحی، نیاز جوان به راهنمایی، احتاج به معرفت، منابع تمايلات، نیروهای محرك، کشش غریزه جنسی، مرکز تحریک، آردها، جنبش شهرت و غصب، تضاد تمايلات، افراط و تفریط زیان‌آور، تعدیل تمايلات، چشم‌پوشی از خواهش‌های ناروا، طلب سجايات اخلاقی، تعدیل تمايل بیمار، توازن آزادی و امنیت، خواهش لذت و سلامت، میل جوان به پاکی و شرافت، اسلام و تعدیل تمايلات، ضرورت تعدیل خواهش‌ها، ارضای همه تمايلات، اعمال شهوت در حدود

مصلحت، خواهش سجایای اخلاقی، سرکوبی تمایلات انسانی، اسیران شهوت و هوی، فحشا و بی عفتی، ذلیل تر از بر دگان، طغیان شهوت و تیرگی عقل، ناکامی و انتقام، کاهش فروغ عقل، حکومت شهوت بر جسم و جهان، قطب مثبت و منفی، همسران شایسته، خوی احمقانه، خمودی عقل، بالاخانه غم، سفر طولانی، رفیق از دست رفته، پیمانی با خدا، ماه در پشت ابر، لحظات آخر، قصر مجلل و دختر ماهرو، نامه تکان دهنده، مایه ترس و رسایی، وسیله ارضای شهوت، دزدی عفت، سم تلغی، آستانه قبر، جرایم غیرانسانی، آخرین کلام، شکنجه وجودان اخلاقی، عهد شکنی، ملامت‌های درونی، بزرگ‌ترین پرتگاه، شهوت پرستان عیاش.

۱۲. احساسات مذهبی جوان ۳۵۴-۳۲۷

پایه تربیت جوان، منشأ انحراف جوان، بی‌اعتنایی به اصول اخلاق، پی‌بردن به واقعیات، احیای ممه‌اللار، برنامه تربیت در اسلام، قدرت تغییرناپذیر، توجه به آینین فطرت، حقیقت پیرامون الام الهی، وجودان اخلاقی، مشخص خوبی و بدی، تمایل ایمان و اخلاق، عجز کوک از درک مجردات، کشش‌های روحانی در جوان، در جست‌وجوی حق، ندای راستی و درستی، آزادی سجایای انسانی، بلوغ و جهش احساسات مذهبی، توسعه شخصیت، سینی ماورای طبیعت، رغبت جوان به درک مذهب، علاقه جوانان به اسلام، غذای روحانی، پیرامون برنامه خلقت، دوران مهلت، آغاز تربیت، مهار کردن غرایز، آفرینش بشر، تمایل رزان سرفصل کتاب تربیت، تأثیر مذهب در جوان، ارزش عبادت جوان، توبه جوانان است مقاومت کیفر، پدران مختلف، اولین فرصت، مایه آرامش خاطر، نیروی ایمان، عشق به وابستگی، تسکین اضطراب، تربیت بدون ایمان، تصادف کور و کر، مایه سعادت ابدی، نعمان، حلق و تمایلات نفسانی، بهترین ضامن اجرا، مرز تعالیم الهی، محوارزش‌های اخلاقی، تنزل عدالت، نایبودی مبانی اخلاقی، تربیت بر اساس فطرت، استفاده از احساسات مذهبی، تعدیل خواهش‌ها، پیروی از آینین خلقت، یکی از مشکلات اجتماعی.

۱۳. تحدید غراییز جوان ۳۹۲-۳۵۵

بکی از پایه‌های تمدن، عامل سقوط و تباہی، دور رویی خودپسندانه، ضرورت رام کردن غراییز، عقل و اندازه‌گیری شهوات، طفیان غراییز، ناتوانی عقل، مشعل فروزان دانش، علم و احساسات، چشم پوشی از عقیده علمی، تربیت و تعدیل تعابیلات، تعلیم و تربیت نوین، تمدن ظاهری، شکایت از تمدن، عوامل رام کردن غراییز، نیروی محرک بشر، قدرت غراییز و ضعف عقل و علم، توازن قدرت، مهار کردن غراییز، نیروی عشق، عشق به خداوند، وجودان اخلاقی، پایداری وجودان، آغاز تعابیل به مذهب، ارضاء، خواهش مذهب، اساس تربیت در اسلام، مذهب صحیح و مذهب خرایی، شرک و بت پرستی، بحران تردید، تعالیم استوار، بزرگترین عامل سقوط، مبارزه با خرافات، معیا برتری اسلام، پرورش تعابیلات مذهبی، احیای فطرت ایمانی، قرآن و طبیعت، قرآن و صفات خداوند، عقل خلافه، خداوند مهریان، پروردگار محظوظ، بهترین پاداش، دعوت بر اساس محبت، کسانی که خدا آنان را دوست دارد، کسانی که خدا آنان، ادوست ندارد، حب خدا و فدا کاری، احسان برای خدا، عبادت و نیایش، ارتباام خلوت، خالق، اطاعت از محظوظ، پایه گذاری ایمان، تشدید محبت، امید به رحمت، دوره ایمان، افغان خودخواهی جوان، مخالفت با قانون آفریش، نارسایی دانش، بی اسنایی به حق مذهبی، خودسری نوجوان، جرایم جوانان، تنزل سطح اخلاق، تربیت با مذهب، تمدن فریبند، محو ارزش‌های اخلاقی، رجعت فرهنگی، کشتارهای و سیانه، عمال سبعانه، تصویر خطأ، اسلام و غراییز جوانان، عالی ترین احساس مذهبی، انسان کاملاً تعدیل احساس مذهبی، میانه روی در عبادت.

۱۴. تشخض طلبی جوان ۴۲۵-۳۹۳

خواهش استقلال و شخصیت، میل جوان به آزادی، قبول عضویت اجتماعی، استحقاق پاداش و کیفر، مشکل بزرگ نسل جوان، توافق با محیط، حس تفوق طلبی، کسب قدرت و مقام، واکنش احساس حقارت، جبران حقارت، تقلید از روش دگران، میل به

شهرت و خودنمایی، پیروی از قهرمانان، ورزش‌های خطرناک، تقلید از ستاره‌های سینما، بی‌اعتنایی به حسن اخلاق، اخبار جراید، انحراف از محور زندگی، نمونه‌های مخرب، عمل وحشیانه، فیلم‌های گمراه کننده، سقوط و بدناشی، خیانت و دزدی، لذت از کارهای قهرمانی، انگیزه ارتکاب جرایم، علل عقدۀ حفارت، بدآموزی فیلم‌های مضر، شکست گناهکاران، تقلید ناصواب، استعدادهای متفاوت، قهرمان خیالی، استفاده از قوای طبیعی، عالی ترین سرمایه افتخار، مایه مجد و شرف، مشکل جوانان، وسوسه تجاوز، مقاومت در مقابل غرایز، تضاد طبع و وظیفه، تحديد تمایلات، کوشش در راه آزادی، دشواری مبارزه، پی‌ریزی شخصیت، بندگان شهوت، پیکار با غرایز، قدرمان، واقعی، قوی‌تر از قهرمان، حسن خویشتن‌داری، رهایی از ذلت گناه، احراز شنیت معنوی، پیروی از اصول اخلاق، خطر آزادی غرایز، اطاعت از هواي نفس، حجاب و احیانی، تصور خطأ، تشخیص صلاح و فساد، برهان الهی، رستگاری حقیقی، اثر تربیت ~~محترم~~، ملم لایق، دوران بروز تمایلات، شخصیت آزاده و مستقل، برس دوراهی، تصمیم به اماره گیری، تجاوز به حریم الهی، استعفا از مقام خلافت، شخصیت متکی به ایمان.

۱۵. احترام به شخصیت جوان ۴۵۹-۴۲۷

توقع تکریم، رهایی از قید کودکی، آمیزش مردم، خشم آزادی، ترک لجاج و خودسری، وظیفة والدین و جوانان، مخالفت‌های نابجا، ~~احمای~~ بی‌مورد، نوجوانان خودسر، وظیفه‌شناسی، حقیقت انکارناپذیر، دوران قبل از بیان، دوران بلوغ و جوانی، قبول مسؤولیت، وزیر در کشور خانواده، مشورت و هدایت، رفاقت پدران با نوجوانان، اثر تکریم به نوجوانان، بی‌احترامی به نوجوان، خطر انسراف و سوط، بی‌اعتنایی به نوجوان، نوسان جوانان، سازگاری با اجتماع، رشد عقلی نوجوان، غلبه بر مشکلات، سخن تحکیم آمیز، تذکر محبت‌انگیز، میل به اثبات شخصیت، توجه به عزت نفس، تشویق یا انتقاد بی‌جا، مرجع مشاوره جوان، والدین وظیفه‌شناس، اعتراف تلخ، راهنمایی دوستانه، اندرز و نصیحت، لحن سخن لقمان، انجام وظیفه پدری، زبان

خیرخواهی، همکاری پدر و پسر، روش استدلالی، قدرت تجزیه و تحلیل، اعتراف ضمیمی، نصایح مستدل، رفاقت‌های مصر، انتقاد ملایم، تذکر به کنایه، اثر تکرار ملامت، اجتناب از توبیخ، بهترین وسیله تربیت، بی‌احترامی به جوان، فکر انتقام، والدین بدرفتار، دشناگویی، انتقام خشن، قتل متوكل، پدران مطروح، وظيفة جوانان، خودداری از انتقام، نگاه بغض آمیز، صفات خوب و بد، حامی فکر جوان، خطر دنیاپرستی، اطاعت از خیرخواهان، کیفرهای اجتماعی.